

Ha kedd van,

akkor ez Belgium. Ahol a jognak asztaláról mindenki egyformán vehet. Mert abban megegyezik mindenki – kormány és nehezeke, parlament és jogász, bíró, ügyész vagy rendőr –, hogy van a jognak asztala Belgiumban. S törvények is. Ami a régiből jó a mainak, az megtartva, ami meg nem jó, hát az új kiadásban. S ha már minden ennyire van, akkor biztosan az nincsen, hogy mindez hogyan is működik? Am a működés is megvan! Csak éppen a jognak asztala alatt. Nem okos beszéddel, nyílt lapokkal, egymás szemébe nézve az asztal lapja fölött, nem! Alatta jócskán, talán egészen a föld alatt, akár a bunkerjogban. Éppen úgy, mint egy vízilabdameccsen, a kamera elfoglalja magát azzal, ami kilátszik a játékosokból, a bírók sípolnak és idegesen le-föl rohangálnak, a közönség pedig gölt kiált, ha a labda bevágódik a pipába. A mély meg hallgat. Némák a rúgások, a fojtások, a lerántások, a visszahúzások. A harc láthatatlan, pedig odalenn dől el az egész játék. Szerencsére abban a játékban még mindig létező és betartható szabályok szerint.

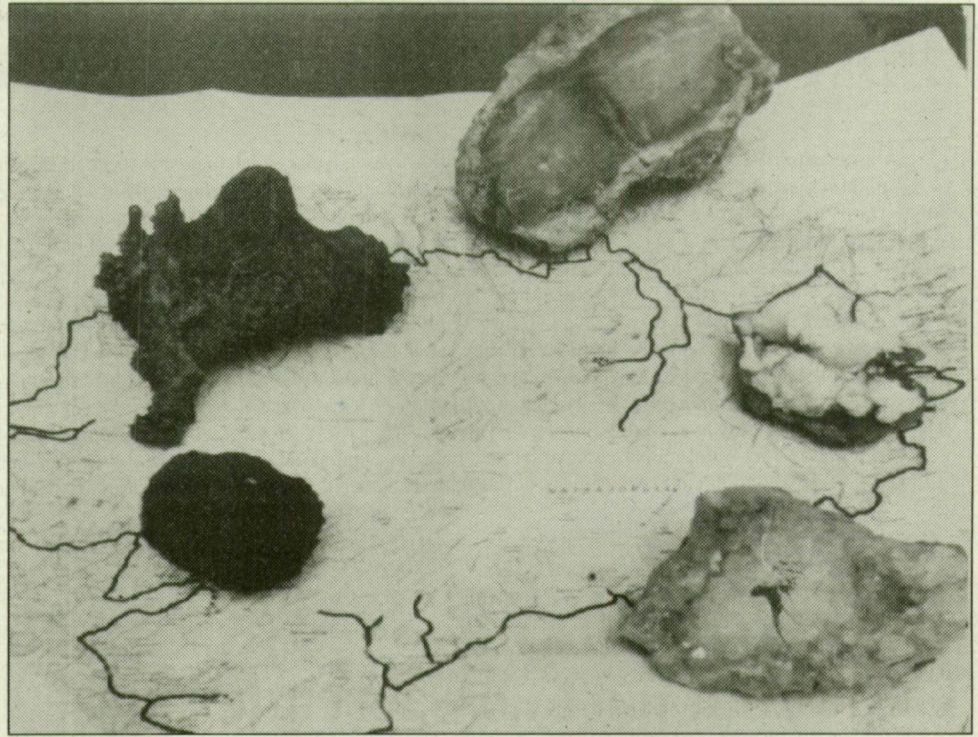
Ha egy ügyész azt mondja: törvények vannak, s még jók is, csak végrehajthatatlanok, számonkérhetetlenek, nem alkalmasak arra, hogy már a vétségek megszületése előtt fékeként épüljenek be a társadalom jogtudatába, arra pedig végképp nem, hogy szankcionálni, megelőzni és büntetni lehessen velük –, nos, ha ennyit mond egy ügyész, akkor elég sokat mond. Többet, mint a vezérszónokok, többet, mint a vasárnapi jegyzetírők, s azoknál is többet, akik e törvényeket világra szakértették. Az ügyész ugyanis minden nap ül az irodájában és megpróbál beleharapni a kásahegybe. Elhordani már nem próbálja, de legalább csipegetni belőle, legalább emésztgetni, azt igen. Ha menne! De nem megy. Akár kap valamit, akár továbbít, a találatjelző nem villan föl. A megtartott bürokrácia mindent legyárt és látszólag mindent úgy tesz, mint régen – amikor jogállam nem lévén, ő maga volt a működő jog –, csak hogy most nem régen van, a működése üres mechanikákat jár, az újban pedig nincs otthon. Újra kell szervezni a napi érdekeltségek, a napi kölcsönös segítségek köreit, hogy egyáltalán eligazodjék, hogy újrakezdje az életét, hogy tudja, mit is csinál egyáltalán és mit is ér. Addig pedig bekasztíthatja a legbutább és legszerencsétlenebb iszákosokat, tolvajokat, rablókat, gyilkosokat, azokat, akik már végérvényesen kizuhantak a dicső országépités fényes ösvényeiről a mindennapi megmaradás dísznóájába, s akik már nem kellene senkinek és semminek. Aki egy kicsit is okosabb, aki csak egy pillanatra is megneszelte, hogy az oly elvontnak tűnő szabadságeszmények, mennyire az alatt a bizonyos asztal alatt, vagy ha úgy tetszik, a béka segge alatt próbálgatnak először konkrét alakot ölteni, azok rögvést láthatatlanná és megfoghatatlanná változtak. Legalábbis addig, amíg aztán majd a megszilárdult jogrend, a szerepét megtalált bürokrácia, s minden törvény éppen őt, az ő magántulajdonát, az ő emberi jogait és személyes sérthetlenségét védi a legerősebben. Akkor majd előjön. Kikönyököl az asztalra és mosolyog. A világ szép lesz és új. Olyan, amilyenre ők csinálták.

A jognak asztaláról pedig majd akkor újra mindenki vehet. Ott lesz azon egy-két mosatlan edény, mocskos kés, törött bicska, szalvéták a kiköpött mocsingokkal, s a foltos abrosz, ahogy félig a földre lóg. Mindenki vehet. Elő egy morzsasöprűt.

BALOG JÓZSEF

Egy magyar szeptember

Hasonmás kiadásként Szolnokon jelent meg Orosz István (1838–1922) önéletrajza, amelyet első ízben Bálint Sándor, a magyar vallásnéprajz iskolateremtő kutatója jelentetett meg 1942-ben. Bálint Sándor szavait idézve: „...kéziratának kiadásával nemzeti kötelességet véltek teljesíteni, hiszen a magyar népeletről való ismereteinket jellemző adatokkal, újszerű vonásokkal, finom szálakkal gazdagítja. A mű nagy értékű önvallomása egy eszmélni kezdő paraszti léleknek, de ugyanakkor közvetlen rajza régivágású parasztságunk vallásos lelkivilágának is, melyről eddig jobbra csak közvetett tapasztalataink, sokszor csak elfogult, sőt erőszakolt nézeteink voltak...” A paraszti ének-költő, nagy híru búcsúvezér, népiesen szeptember, Orosz István jelentőségét Bálint Sándor is – történelmi és társadalmi összefüggésekkel felrajzolva – nélkülözhetetlen olvasmányának tekintette minden néprajzkutató és lelkipásztor számára, különösen szülőhelyén, a Jászságban, és annak környékén.

Ásványok a múzeumban

Ez év augusztusában a JATE földrajz szakos hallgatóiból álló 12 fős csoport járt Izlandon. Az egy hónap alatt bejárt 3500 kilométeres útjuk során gyűjtött ásvány- és kőzetpéldányokat, térképeket, könyveket, képeslapokat, az általuk készített fényképeket tekinthetik meg az érdeklődők „Az Alvilági Tüzek Birodalmá” című kiállításon a Móra Ferenc Múzeum első emeleti folyosóján.

Pavarottit ünnepelték Buenos Airesben

Luciano Pavarotti óriási sikerrel lépett fel vasárnap este Argentína fővárosában. A tenorkirály a Buenos Aires legnevezetesebb és legnagyobb sugárútján, az Avenida 9 de Julián felállított monumentális színpadon 200 ezer ember előtt énekelt operaáriákat és napolyi dalokat. Kitérő tetszénnyilvánítás fogadta a műsoron szereplő valamennyi áriát, különösen Donizetti Szerelmi bájlat című operájából a híres „Quanto e cara, quanto e vela” kezdetűt. A lelkes közönség konfettiesőt hullatott tetszésének kifejezésére.

Pavarottit a Buenos Aires-i filharmonikusok kísérték, Leone Magiera vezényletével.

A nem mindennapi körülmények közt megrendezett koncertre a

belépés ingyenes volt, leszámítva a 16 ezer ülőhelyet, amelyek mindegyike 120 dollárba került, hogy megtérüljön Pavarotti 750 ezer dolláros fellépti díja.

Ugyanazon a helyen előző este Soda Stereo argentin rockegyüttesére csupán 120 ezer ember volt kíváncsi.

Egyelőre még csak találgatják, hogy lesz-e a közeljövőben újabb Pavarotti-Carreras-Domingo koncert. A tervről Pavarotti Buenos Airesben megtartott sajtóértekezletén csupán annyit mondott, hogy komoly tárgyalások folynak a közös koncert megrendezéséről, és ha sor kerül rá, színhelye minden valószínűség szerint a Távolság-Kelet, pontosabban Japán lesz. (AFP)

Kulturális hírek

A Tú

Megjelent a JGYTF diákjai által szerkesztett folyóirat legújabb száma, melyben többek között olvasható dühből írott cikk a diák-önkormányzat lehetőségeiről; dr. Szegfű László, a történelem tanszék vezetője egy vére menő presztízsharcról nyilatkozik; ismét arculcsapták a magyar felsőoktatást? – kérdezi Skultéty Tamás. A lapban interjú olvasható Mihálka György karnaggal, aki ötven éve kezdte zenei pályafutását; a szegedi rendőrfőkapitányság parancsnoka, dr. Szőke Péter a város közbiztonságáról nyilatkozik. A Tú ajánl mindezen kívül esszét a szegedi színházról, ismertetőt a történelem-hallgatók lapjáról, a Belvedere-ről, verseket a századról, valamint információkat különböző alapítványokról.

Zappa klub

Hírek szerint Frank Zappa, a századvég egyik legnépszerűbb rock-zenésze nemcsak az Egyesült Államok elnöki tisztére pályázik, de prosztatarakkal is bajlódik. Mindezekről közelebbit is megtudhatnak az érdeklődők ma, december 7-én este 6 órakor, a Tantsz Művelődési Házban, ahol folytatódik a Zappának szentelt buli-sorozat.

Koncz Zsuzsa

Önök szerint van illúzió? Mert Koncz Zsuzsa szerint nincs. Az ellenzéki körökhöz – SZDSZ – közel álló énekesnő holnap, december 17-én este 19 órakor lemezbemutató koncertet tart az Ifjúsági Házban. Az illúzió nélküli koncerten közreműködik: Bornai Tibor, Mórincz Mihály, Németh Ooszkár, Lippényi Gábor és Huszár Mihály.

A tél

Antonio Vivaldinak van egy, az évszakokról szóló mestermunkája, melyet már az általános iskolás gyerekek is ismernek. December 19-én délután fél 5-kor a Gedő Általános Iskola karácsonyi hangversenyt rendez a mester műveiből.

Mozart évet ünneplünk, tehát a C-dúr zongorahangverseny is elhangzik, mégpedig Böszörményi Györgyi és Szabó Krisztina (oboa), Ancir Anita (zongora) és a Szegedi Konzervatórium Musica Parlante barokk zenekara közreműködésével. A műsort vezeti: Meszlényi László. Színhely: a szomszédos Deák Ferenc Gimnázium.

Koncert az alsóvárosi templomban

December 18-án este 19 órai kezdettel a Mátyás templomban tart karácsonyi koncertet a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola zenekara és Makó város vegyeskara. Corelli, Sammartini, Mozart és Schubert műveit Mihálka György és Monoki Lajos vezényli.

Kiállítás a Juhász Gyula Művelődési Központban

A Népi Díszítőművészeti Szakkör 1977-ben 78 fővel indult. Megismerték az ország népművészetét, miközben gyűjtő munkát folytattak a megyében is. Az eltelt másfél évtized alatt több kiállításon vettek részt. A legújabbat december 21-én, délelőtt 11 órakor dr. Ványai Éva alpolgármester nyitja meg a művelődési központban.

Tanári hangverseny

A Szegedi Liszt Ferenc Zeneiskola december 19-én 18 órakor, a Tábor utca 3. szám alatt tartandó tanári hangversenyére hívja az érdeklődőket. Műsoron: Pergolesi: Stabat Mater. Ének: Feketéné Jarosiewicz Margit, Szél Pálné. A tanári vonószekernak és kórust vezényli: Demeter László. Közreműködik: Fekete Gizi, a Szegedi Nemzeti Színház Jászai Mari-díjas színművésze. A belépődíj 50 forint, az összegyűlt összeget a „Szegedi zeneiskoláért” alapítvány javára fordítják.

Növendékhangverseny

December 20-án, pénteken délután fél 6-kor kezdődik a Tábor utca 3. szám alatt a Szegedi Liszt Ferenc Zeneiskola növendékhangversenye. Műsoron szerepelnek többek között Bach, Mozart, Schubert, Mendelssohn, Vivaldi művei.

BERÉNYI BOGÁTA

Mihálka karnagy jubilál

Kétszeresen ünnepi volt az a teltház hangverseny, melyet a múlt hét végén a Tisza Szálló dísztermében hallhattunk. Egyrészt, mert Bartók Béla születésének százöt éves évfordulójára emlékeztek az előadók, másrészt mert dr. Mihálka György főiskolai tanár ötvenéves karnagy jubileumát ünnepelték. A kivételes alkalomra valami nagyon szép és értékeset kívántak nyújtani, s ezért a kórusirodalom egyik remek és egyedi ciklusát, Bartók 27 egynemű karát, azaz csupa Bartók művet szólaltattak meg a föllépő kórusok. Valamennyit a nemzetközileg is ismert jubiláló karnagy dirigálta. Az alkalom különleges voltát kiemelték az elhangzott protokolláris ünnepi köszöntők a városi polgármesteri hivatal, a KOTA vezetősége és a tanárképző főiskola részéről, a különböző fellépő kórusok megemlékezései és ajándékadományozásai. Még a műsorvezető is kivételes kvalitású, a jónévű Lukin László karnagy-pedagógus volt Budapestről.

Az ünnepi keret valójában egy áldozatos, fáradtságos, rengeteg munkával, zeneszeretettel, szakmai alázattal, elismeréssel, meg nem értéssel kikövezett karnagy-pedagógusi életút egyik szép és jelentős állomásának kiemelésére szolgált. Kitérő nélkül sorokat és emléket hagyott Mihálka György a szegedi zenei élet történetében és abban a szinte minden korszakot érintő kórustagságban, amely 50 esztendő pályafutása alatt megfordult a keze alatt. Szép számmal vannak ezek az együttesek: a Tömörkény István Művészeti Szakközépiskola Leánykara (1951-1991), a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkáskórusa (1959-1985), a DÉMÁSZ Erkel Ferenc Vegyeskara (1972-től), a JGYTF I. sz. Női kara

(1973-), Makó város vegyeskara (1988-) és a Tritonusz kamarakórus (1989-). Kivételes munkabírása és alkotóereje csodálatra méltó. Ezt igazolta az ünnepi hangverseny is.

Makó város vegyeskara nyitotta a sort a népes szereplő gárdából. Az alig hároméves együttes igazán szép benyomást ébresztett. A szoprán ártatlan, tiszta, világos hangszíne mellett homogén alt szólt, habár nem igazán mély színezetű. Bartók: Négy szlovák népdalának nyitó tételében kaptak kiemelt szerepet. Amint a tenor és a basszus szólammal gazdagodott a zenei anyag, kiderült, hogy imponáló vegyeskari hangzása van az együttesnek. Mihálka karnagy megkapó légkört teremtett, elősegítette ezt a tételek jó tempóbeli felépítése, a dinamika arányos fokozása. Noha elsőként szerepeltek, elfogódottságot nem sugároztak. Ők valóban vitalítással és örömmel muzsikáltak. Makó városa büszke lehet jó együttesére.

A hangverseny további részében női karokat hallottunk. Éneklésükkel rajzolták meg azt a karvezetői, előadóművészi imagot, amely Mihálka Györgyre jellemző. Puha árnyalású fekete-féher színrajzok vagy elmosott kontúrú pasztelképek vízióját idézi az ő hangzásvilága. Kerüli a harsány színeket, mondanivalójára a letisztult, kiérlelt megnyugvás, visszafogottság jellemző. Olyan virágokert az övé, amelyben nem a büszke dáliák, délceg kardvirágok, tűzpiros, tárulkozó tulipánok harsognak élénk színeikkel, hanem gyöngéd gyöngyvirágok, szelíden remegő nefelejcskek, illatos szerény ibolyák s üdén bólogató, kecses harangvirágok hajladoznak. A halkszavú szépség megjelenítője ő.

A JGYTF I. sz. Női Karának kulturált, tiszta előadásában többek között a Leánynező csipkefinomsága, a Leánycsúfoló hajlékony rajzossága s a Legénycsúfoló finom kis csúfondaróssága ragadott meg.

A Tritonusz kamarakórus volt a legfiatalabb együttes, de karnagyuk stílusát már ők is híven sugározzák. Valamivel sötétebb tónusú, mint a tanárképző leánykara, de ők is finomak, pallérozottak. Legszébb volt a Senkim a világon elsutogott panasza, vagy a karcsú hangon szomorú, gyöngéd Ne láttalak volna előadása.

A Szegedi Pedagógus Női Kar szintén nagyon fegyelmezett, lekerékített, szép hangon éneklő együttes. Megható volt a Ne hagyj itt szürke gomolygású, ködös bánata, az Elment a madárka könnyes hangulata, a Bánat finom dallamívei s hiteles atmoszférája.

Az estnek két közreműködője is volt. Dombiné Kemény Erzsébet Bartók: Román táncok című zongoradarabját szólaltatta meg pontosan, rendezetten, s jól illett Maczelka Noémi temperamentumához és magvas billentéséhez Bartók Allegro barbarója.

Záróaktusként nagy közös éneklés következett. Mindazok a valamikori kórustagok, akik Mihálka karnagy keze alatt énekeltek s jelen voltak a hangversenyen, a szereplő együttesek mellé felsorkozván adták elő Bartók: Ne menj el című kórusművét, melyet természetesen lelkes tapsal nyugtázott a publikum.